

UNIVERSITETET I OSLO

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i EXPHIL03 våren 2014 – selvstudiumsvarianten

Tirsdag 6. mai - kl. 09.00-13.00 (4 timer)

Oppgavesettet består av én side

Ingen hjelpemidler tillatt

Både del I og del II må besvares

Del I: Filosofi- og vitenskapshistorie

Enten:

Sett som overskrift: Aristoteles og Platon

I følge Aristoteles består alle ting eller substanser av form og stoff. Forklar hva dette innebærer. Redegjør deretter for hvordan vi, ifølge Aristoteles, oppnår vitenskapelig kunnskap. Sammenlign denne epistemologien med Platons syn på viten og drøft likheter og forskjeller mellom dem.

Eller:

Sett som overskrift: Hume og Kant

Redegjør for hovedtrekk i Humes erkjennelsesteori. Hva hviler vår oppfatning om nødvendige forbindelser mellom årsaker og virkninger på, ifølge Hume? Gjør gjerne bruk av biljardkuleeksemplet når du redegjør for dette. Kant kritiserte Humes forståelse av årsaksforholdet. Hva mener Kant med en syntetisk a priori dom og hvordan bruker Kant slike dommer til å kritisere Humes syn på forholdet mellom årsak og virkning?

Del II: Etikk

Enten:

Sett som overskrift: Utilitarisme

Petter har kjøpt seg en dress til kr 25 000 fra Kule Klær, og fordi han er en tilhenger av handlingsutilitarismen ønsker Petter å handle i overensstemmelse med det såkalte nytteprinsippet. Derfor mener han at konsekvensene av kjøpet, eller de som han tror han har oversikt over, medfører lykke og lyst både for han selv, for dem som ser ham i dressen og til den lille klesbedriften som sysselsetter flere mennesker. Kaja er uenig. Hun hevder at en handlingsutilitarist ville gitt noen av pengene til veldedige formål og heller kjøpt en billigere dress. Redegjør for relevante hovedpunkter i Smarts teori. Analyser deretter diskusjonen ovenfor i lys av disse og drøft på bakgrunn av dette hva du mener Petter burde ha gjort. Hva tror du en regelutilitarist ville anbefalt Petter å gjøre? Begrunn svaret.

Eller:

Sett som overskrift: Dilemma

Nils, som er student, har to onkler, Konrad og Anton. Konrad har alltid hjulpet Nils med både penger og gode råd i studietiden, men Konrad og Anton er bitre uvenner. Anton har tilbudt Nils en deltidsjobb i bedriften sin mot at han ikke forteller noe til Konrad. Nils trenger jobben, men han føler at han ikke kan lyve for Konrad. Anton sier at det ikke er å lyve, han bare unnlater å fortelle noe som ville såre Konrad. Drøft Nils sitt dilemma med utgangspunkt i et deontologisk, utilitaristisk og dydsetisk perspektiv.